

Pólargranskarin

Ivan Papanin

Ivan Papanin, pólargranskari, ið er áttati ár, er ikki minni enn tvær ferðir útnevndur til hetju sovjettsamveldisins. Hjabardag-amaður og vinur hansara Jevgenij Fjodorov, akademilimur, greiðir í hesi grein frá lív og virki hjá mætasta sovjettiska pólargranskaranum Ivan Papanin.

Eg vil innleiða hesa føðingardagsgrein mína við at taka upp aftur eina av greinum mínum, sum skrivað er í 1937. Hon var skrivað inni í einum tjaldi undir veikum ravmagnsljósi, meðan dimmi pólaránáttarinnar var við at hvørva. Greinin var latin víðari til radiofjarritaran Ernst Krenkel, ið sendi hana víðari til bløðini í Petrosavodsk. Brot úr dagbók míni um hetta mundið greiða frá, at vit vóru í einum ódnarstormi av norði, ið dróg okkum framvið landnýrðingsstrond Grønlands. Tað var liðið hálvt ár, síðani vit vórðu settir út á henda ísflakan við Norðpólin og á krotutum leiðum høvdu flutt okkum gjøgnum Íshavið til Grønlandshavið...

Her kemur eitt brot burtur úr greinini:

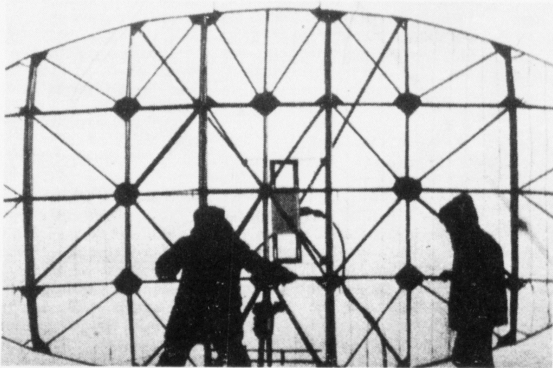
„... Vit høvdu ongan at taka upp dømi eftir — vit máttu

sjálvir umhugsa og fremja húsarhald okkara líka frá primusnålum til tey minstu tól, og á ein slikan hátt, at ongin av okk-

um skuldi bliva ørkimlaður. Og tað gjørdi Dimitrievij Papanin, leiðari av fyrstu pólarstöðini »Norðpólur«. Hann kundi á ein nýggjan hátt konstruera ta umfatandi útgerðina. Hann uppfann í túsundatali av smáum og stórum lutum og nýtti hesi í arbeiði.

Nú kunnu vit síggja úrslitið av hesum luti. Tað eru skaptir arbeiðsmøguleikar heruppi, sum teir gomlu pólargranskararnir ikki hava torað at droymt um. Vit lærdu Ivan Papanin nær at kenna, tá hann um kvöldarnar stuttleikaði okkum við at greiða frá hendingum sínum gjøgnum tíðina.

Í teimum døgum, tá hitt russiska keisareveldið fór í sor, tá stættarstríðið mentist til borgarastríð, tá var Papanin við í

Radartól við Norðpólin

19. feb. 1938. Ein einastandandi túrur á rekaisinum er at enda komin. Leiðarin av ferðini Ivan Papanin skal pakka antennuna saman — hitt seinasta fjarritið er sent

teimum fyrstu herðeildunum hjá Reyða Herinum.

Tá borgarastríðið var endað, fór Papanin norðureftir fyrri at luttaka í eini byggjan av eini risastóri radiostøð við tær oyðnu Aldanskógirnar, fyrri á tann hátt at røkja nakrar flokks-uppgávur — í Franz Jósefs Landi, í Tajmyrfrostøkinum og at enda her á rekaisinum. Tað er ein maður, sum hevur skil fyrri at arbeiða saman við menniskjum; hevur skil at halda upp á tey og skipa fyrri.

Bestu ár míni eru tætt knýtt til hetta menniskja. Tá eg sum heilt ungur var liðugur við útbúgving mína á lærda háskúlanum í 1932, var tað við bangni, at eg fór til hin Arktiska Stovnin.

Ivan Papanin, doktari í geografi, kontraadmíralur og tvær ferðir útnevndur til hetju Sovjettsamveldisins

Her skuldi Papanin, ið var útnevndur til leiðara fyrri teirri norðastu pólarstöðini tá á døgum, nevniliga í Franz Jósefs Landi, heilsa sínum komandi meðarbeiðarum.

Hann setti okkum ungu monnum nógvar spurningar — um uppvøkst og framtíð okkara, um útbúgving og áhuga okkara o. s. fr. Eg var tibetur ein av teimum, sum honum dámdi.

Og triggjar mánaðir seinni kundi bólkur okkara skipa upp ognarlutirnar hjá observatoríum á Hookeroyggunum í Franz Jósefs Landi. Leiðari okkara var alla tíðina allastaðni.

Hann var hin fyrsti at lyfta tyngstu útgerðina á heðrum, leyp síðani yvir til at at taka eina hond í hjá bygningarbeiðsmanninum. Tað var gongd í arbeiðinum alla tíðina — pólarsummarið er stutt, so ein kundi ikki geva sær góða tíð...

Papanin sýndi altíð sitt heggni at skipa fyrri, samstundis sum hann altíð kom fram við skilagóðum hugsanum, sum lítið høvdu við teir vanabundnu avgerðirnar at gera. Og á hesi pólarferðini í Franz Jósefs Landi var ein mongd av nýggjum, t. d. lættar sterkar hundasleður til longri kanningarferðir, ein